

CARU CAREVO, A BOGU BOŽJE

joi, 23 noiembrie 2017

Odnos vjere i vlasti, odnosno politike, stvarnost je koja nikada do kraja nije raspletena...

Ako je isto pitanje postavljeno Isusu i ako mi još danas čitamo isti tekst kao istinit i kao istinitu poteškoću, onda je potrebno trijezno razmisliti i barem teorijski odrediti put jednoga (vjere) i drugoga (politike i vlasti).

O ovoj temi napisano je mnogo rasprava. No, stvarnost opet nije jasna ili barem možemo reći da se i danas isprepliću. Sve se to prelama u svijetu koji je istovremeno i "politicus" i "religiosus". Pitanje odnosa vjere (ili bolje Crkve) i politike kod nas je danas aktualno. Da li Crkva, vjera, zadire u politiku ili politika teži da zavlada Crkvom?

U napasti je i jedna i druga ustanova da se nametne onoj drugoj kao gospodar ili da iskoriste jedna drugu. U povijesti su poznata razdoblja kada je Crkva dominirala nad politikom, zapravo određivala politiku, ali je poznato i vrijeme kada je politika (kralj) dominirala nad Crkvom. I jedno i drugo razdoblje pokazali su se negativnim, bilo za Crkvu bilo za svjetovnu vlast. Postojalo je nastojanje, a i danas se primjenjuje, barem teoretski, u mnogim državama, rastave države i Crkve.

To se službeno dogodilo u Francuskoj za vrijeme Francuske revolucije, a kasnije se primjenjuje i u drugim državama. Ipak ni u tim državama nije se dogodilo potpuno odjeljenje. Uvijek postoji izvjesna tenzija između jedne i druge Institucije. U zemljama gdje je vladao komunizam to razdvajanje Crkve i države izvedeno je na radikalniji način, ali i u njima je bilo napasti da jedna Institucija prođe u drugu. Zar u Rusiji i Rumunjskoj to državna vlast nije pokušavala...?

Ne radi se o gospodarenju nad materijalnim dobrima, nego o vladanju vlasti nad Crkvom. Zato se ponavlja isti problem i za izgleda skoro nerješiv? Zato je isti svijet, isti građanin, u najvišoj mjeri slušajući, istovremeno i religiozni svijet (član Crkve) i građanin i podložnik određene politike. Kroz istog svijeta prolazi religioznost i političnost. Kako, ili dali je to u njemu dobro razdjeliti?

U principu bi trebalo da i jedna i druga Institucija budu moralne i humane, da su angažirane na sreću i dobru svijeta. Ne apstraktno i samo "duhovno", nego realno i kroz realni život. Ne može se religiozni svijet u politici ponašati kao da nije religiozan, i radi toga je političan (politicus) odbaciti religioznost. Zar Crkva, kao ustanova kojoj je osnovni poziv kraljevstvo Božje, može ostati nijema ako politika preskače i etičnost i osnovna ljudska prava? Da li bi time izdala svoj poziv spašavanja svijeta? O čemu da.

Da li politika, država, može zatvoriti oči i ako se u Crkvama događaju "nezgodne stvari"? O čemu ne može.

Tko god imalo pozna religioznost ili Crkvu, zna da je njezino polje cijeli svijet u svim svojim odnosima. Ona u svijetu da

Živi korektno prema religioznoj savjesti u sebi i u odnosu prema drugima, u odnosu i prema politici. Crkva i njezini vjernici nužno su jedno, ali s političkom vlasti ipak nije jedno. Svaka politička vlast morala bi u svojem Kodeksu imati elementarne postavke etike koju usvaja i vjernik i nevjernik.

Crkva ne smije ispustiti ispod svojeg interesa npr. ljudska prava. Ona su "dublje" od politike. Crkva se ne može osloboditi odgovornosti za "zdravo društvo", ali mora prepustiti politici, koja je razumski proizvod uvjetovan vremenom i kulturom, oblike društvene organiziranosti. Svaka politička stranka ili svaki društveni oblik mora poštivati ljudsku savjest i religioznost i sve što proizlazi iz tog, a model organiziranosti i vladanja nudi se prema razumnosti i realnosti.

Crkva treba tražiti od svojih članova da se bore za ono što je poštivati njihovu vjeru, a ne za ostvarivanje tog cilja...bit će prema svojem shvaćanju.

Dr. theol. Davor Lucacela